

1. Исаев И.Ф. Профессионально-педагогическая культура преподавателя: Учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / И.Ф.Исаев. – Москва: «Академия», 2002. – 208 с.
2. Каган М. С. Философия культуры. – СПб., 1996. – 234 с.
3. Самородова А. П. Профессионально-педагогическая культура воспитателя дошкольного образовательного учреждения: сущность и структура / А. П.Самородова // Вестник Тамбовского университета. – 2006. – №3-1(43) – С. 295-299.

УДК 378.22:37]78

Мойсеєнко Р.М., кандидат педагогічних наук, доцент

МУЗИЧНІ КОМПЕТЕНЦІЯК СКЛАДОВІ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

У державних документах про освіту визначено мету вищої освіти як «здобуття особою високого рівня наукових та творчих мистецьких, професійних і загальних компетентностей, необхідних для діяльності за певною спеціальністю чи в певній галузі знань» [1]. Досягнення цієї мети забезпечується шляхом формування ключових компетентностей майбутніх учителів початкових класів, необхідних сучасному фахівцю для успішної професійної діяльності, серед яких провідне місце займає й музична компетентність педагога.

Компетентнісний та культурологічний підхід у процесі навчання висувають високі вимоги до професійно-педагогічної підготовки вчителів початкових класів, які покликані закладати надійне підґрунтя розвитку культури та духовності молодших школярів. Посилення культурологічного спрямування освіти, потребує перегляду змістовної складової та суттєвого вдосконалення мистецько-педагогічної підготовки вчителя початкових класів.

Проблемам підготовки майбутнього вчителя початкової школи присвятили свої праці видатні педагоги минулого та сучасності: Ш.Амонашвілі, О.Антонова, Н.Балицька, В.Бондарь, Н.Глузман, І.Дичковська, Н.Кічук, А.Коломієць, О.Овчарук, Н.Побірченко, О.Савченко, В.Сухомлинський, Л.Хомич, Л.Хоружа тощо.

Теоретичні основи компетентнісного підходу до навчання обґрунтовано у дослідженнях Н. Бібік, І. Булах, І. Зимньої, О. Дубасенюк, О. Пометун, О. Савченко, С.Сисоєвої, С. Трубачевої та ін.

Незважаючи на те, що в останні роки проблема компетентнісного підходу розробляється у педагогічній науці активно і всебічно, проте недостатньо уваги приділяється проблемі якісної підготовки майбутніх учителів початкових класів за допомогою музичного мистецтва (С.Грозан, М.Вікторова, Л.Коваль, О. Щолокова).

Питанням компетентнісного підходу в галузі мистецької освіти, його функціям у підготовці майбутніх учителів музики присвячені праці Н. Гуральник, С.Грозан, О. Єременко, Л. Масол, О. Олексюк, Г. Падалки, М. Ткач, у яких розкриваються вимоги до фахової підготовки майбутнього вчителя, але музичні компетенції вчителя початкової школи при цьому визначені недостатньо.

На думку багатьох дослідників компетентнісний підхід у мистецькій освіті передбачає зокрема формування музичних компетенцій студентів вищих навчальних закладів, тобто необхідного комплексу знань, навичок, відносин та досвіду, що допоможе реалізувати професійну підготовку майбутніх учителів, сформувати у них готовність до самореалізації у музично-виховній діяльності.

Розглянемо основні дефініції «компетентність», «професійна компетентність», «музична компетентність», «компетенція» та здійснимо категоріальний аналіз цих понять з метою їх уточнення.

За визначенням О. Пометун, компетентність, потрібно сприймати як об'єктивну категорію, що фіксує суспільно визнаний комплекс певного рівня знань, умінь, навичок, ставлень, завдяки яким педагог здатний здійснювати складні поліфункціональні, поліпредметні, культуродоцільні види діяльності [2, с.19].

У законі України «Про освіту» дається визначення поняттю «компетентність» як «динамічної комбінації знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей, що визначає здатність особи успішно соціалізуватися, провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність» [1].

Нам імпонує підхід до визначення змісту компетентності як єдності трьох складових (І. Лернер, В. Краєвський, А. Хуторський):

- когнітивна складова (наявність системи педагогічних і спеціальних предметних знань);
- операціонально-технологічна складова (володіння методами, технологіями, способами педагогічної взаємодії, методами навчання даного предмета);
- особистісна складова (етичні й соціальні позиції й установки, риси особистості спеціаліста) [3, с.109].

Як справедливо стверджує В. Мішедченко, «професійна компетентність учителя музики початкових класів охоплює широкий спектр культурологічних знань, розуміння специфіки музичного мистецтва, засвоєння основних закономірностей музики, оволодіння засобами втілення художніх образів у музичному виконавстві, застосування музики в художньо-виховній роботі зі школярами, оволодіння педагогічними методами та прийомами, що дозволяє здійснювати професійні функції» [4].

Музична діяльність вчителя початкових класів має спрямування, насамперед, на реалізацію виховних функцій: розробляти сценарії музично-виховних заходів; володіти методами формування вмінь та навичок у школярів розвитку почуття прекрасного у житті та мистецтві; розкрити естетичну сутність музичного мистецтва; оволодіти музично-історичними знаннями, методами організації музично-пізнавальної діяльності учнів, використовувати на практиці новітні методики музичного виховання, досвід українських та зарубіжних вчених. Це обумовлено перш за все музичним матеріалом, яким оперує вчитель, а також спрямованістю на кінцевий результат – духовно-естетичний розвиток молодших школярів.

Наукові розвідки М. Вікторової дозволили визначити музичну компетентність як «складне поліфункціональне особистісне утворення на основі інтеграції професійних теоретичних знань, ціннісних орієнтацій і практичних умінь учителя у сфері музичної педагогіки, а також особистісних якостей, емоційно-ціннісного ставлення до педагогічної діяльності, які у своїй сукупності забезпечують вибір учителем свідомої поведінки, що відображає гуманістичну спрямованість його педагогічної дії». Музична компетентність розширює професійні можливості вчителя, впливає на духовний світ учня і виявляється як здатність якісно будувати музично-педагогічний процес і взаємодіяти з усіма учасниками навчально-виховного процесу [5].

Професійна компетентність учителя має свою специфіку та визначається метою і змістом музично-освітньої діяльності в школі і являє собою якість реалізації на практиці результату формування в суб'єктів навчання фахових музичних компетенцій, визначення яких є важливою методологічною позицією для аналізу цього феномену і керування процесом його формування [6]. Компетенція виступає як інтегрована особистісно-діяльнісна категорія, яка формується під час навчання в результаті поєднання початкового особистого досвіду, знань, умінь, навичок, способів діяльності, особистісних цінностей та здатності їх застосування в процесі продуктивної діяльності стосовно кола предметів та процесів певної галузі людської діяльності (О. Заблоцька).

Аналіз видів музичної діяльності, а також розгляд галузевих стандартів щодо підготовки вчителя початкових класів дозволяють виокремити провідні види музичної діяльності на уроці музики, це - сприймання музики; виконання музики; хоровий спів; оцінювання музичних явищ. Саме вони мають стати основою для розробки моделі фахових музичних компетенцій майбутніх учителів.

Так, С. Грозан у своєму дослідженні виокремлює чотири базові види музичної діяльності, яким відповідають чотири види фахових музичних компетенцій:

- когнітивно-перцептивні (накопичення фахових знань – музично-теоретичних, технологічних, методичних), які є теоретичною і методичною основою ефективної діяльності вчителя музики;
- практично-виконавські (сукупність музично-естетичного досвіду, музично-виконавських умінь: вокально-мовленнєвих, ритмічно-рухових, інструментальних), що зумовлюють практичну реалізацію технологічного арсеналу в процесі навчання;
- творчі (інтерпретаційні, імпровізаційні, проектувальні вміння, творча самостійність);
- ціннісно-орієнтаційні (формування нормативно-регулятивних механізмів оцінної діяльності – ціннісних орієнтацій, смаків, ідеалів, мотивів) [6].

Для того, щоб учитель початкових класів міг успішно навчати музиці молодших школярів, потрібно в процесі фахової підготовки передбачити формування у студентів не тільки педагогічного, але й специфічного музичного мислення, здатності співвіднести педагогічні факти і явища з художнім відображенням дійсності й художньою діяльністю [4].

На основі вище зазначеного можна констатувати, що професійну компетентність учителя початкових класів поряд з багатьма іншими компетенціями, складають й музичні компетенції, які є сукупністю базових музичних знань, сформованих умінь і навичок елементарного музикування, оцінної діяльності та досвіду творчої музичної діяльності.

Література

1. Закон України «Про вищу освіту». - К., 2017.
2. Пометун О. І. Формування громадянської компетентності: погляд з позиції сучасної педагогічної науки [Текст] /О. І. Пометун // Вісник програм шкільних обмінів. – 2005. – № 23. – С. 18-20.
3. Хуторской А.В. Ключевые компетенции как компонент личностно-ориентированной парадигмы образования /А.В. Хуторской // Народное образование. – 2003. – №2. – С.58 - 64.
4. Мішеченко В. Формування професійної компетентності майбутнього вчителя музики в умовах вищого навчального закладу. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://library.udpu.org.ua/library_files/probl_sych_vchutela/2012/6_1/visnuk_36.pdf
5. Вікторова М.В. Музична компетентність майбутнього вчителя музики як наукова проблема [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://journal.kdpu.edu.ua/pedag/article/view/170>
6. Грозан С. Компетентнісний підхід як складова частина підготовки майбутнього вчителя музики до професійної самореалізації [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.kspu.kr.ua/ua/ntmd/konferentsiy/2-mizhnarodna-internet-konferentsiya-2014/section-4-5-6/1282-kompetentnisnij_pidxid_yak_skladova_chastina_pidgotovki_majbutnogo_vchitelya_muziki_do_profesijnoi_saorealizacii

УДК 373.21(475)(043)

Мякенька О.П., асистент

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК БЕЗПЕЧНОЇ ПОВЕДІНКИ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ

Збереження життя і зміцнення здоров'я, формування здорового способу життя підростаючого покоління визнані проблемами загальнодержавного масштабу. Відтак формування навичок безпечної поведінки дітей старшого дошкільного віку одне із пріоритетних напрямків освітнього процесу.

З кожним роком збільшується кількість дошкільників травмованих у різних небезпечних ситуаціях внаслідок несформованих навичок поведінки. Сьогодні, коли оточуюче середовище може становити загрозу для життя, виникає потреба в глибокому осмисленні та систематизації роботи з дітьми в дошкільних навчальних закладах щодо формування навичок безпечної поведінки.

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
НАУКИ ТА ОСВІТИ**

**Збірник матеріалів
XX підсумкової науково-практичної конференції
викладачів**

02 лютого 2018 року

*За загальною редакцією
члена-кореспондента НАПН України, доктора політичних наук, професора,
К.В. Балабанова*

МАРІУПОЛЬ – 2018

УДК 061.3 (063)
ББК 94.3я 431

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ОСВІТИ: Збірник матеріалів XX підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ / За заг. ред. К.В. Балабанова. – Маріуполь: МДУ, 2018. – 368 арк.

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет вченою радою Маріупольського державного університету (протокол №8 від 28.02.2018)

Редакційна колегія:

<i>Голова –</i>	Балабанов К.В., доктор політичних наук, професор
<i>Члени редколегії:</i>	Булатова О.В., д.е.н., проф.; Безчотнікова С.В., д.філол.н., проф.; Лисак В.Ф. д.і.н., проф.; Омельченко В.Я., д.е.н., проф.; Павленко О.Г., д.філол.н., доц.; Романцов В.М. д.і.н., проф.; Слющинський Б.В., д.соц.н., проф.; Толпежников Р.О., д.е.н., доц.; Чентуков Ю.І., д.е.н., проф.; Шепітько С.В., к.філол.н., проф.

Збірник містить матеріали XX підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ, яка відбулася 02 лютого 2018 року в Маріупольському державному університеті.

У матеріалах висвітлені актуальні проблеми розвитку міжнародних відносин та зовнішньої політики, філософії та соціології, історії, економіки та менеджменту, права, літературознавства і культурології, філології, методики викладання, педагогіки та психології.

Видання адресоване науковцям, викладачам, аспірантам та студентам, а також усім, хто цікавиться сучасними проблемами науки та освіти.

***Редакція не несе відповідальності за авторський стиль праць,
опублікованих у збірнику***

Хорошков М.М. ЧАС І ПРОСТІР У НОВЕЛАХ М. ЯЦКОВА, Ю. БУДЯКА, О. ПЛЮЩА, КАТРИ ГРИНЕВИЧЕВОЇ ЯК ВИЯВ ЕСТЕТИКИ МОДЕРНІЗМУ.....	268
--	-----

СЕКЦІЯ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Андрєєва М.Ф. СПІЛЬНА ФІЗКУЛЬТУРНО-ОЗДОРОВЧА РОБОТА ДОШКІЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ТА РОДИН ВИХОВАНЦІВ.....	270
Березіна О.О. РОЗВИВАЛЬНИЙ ПРОСТІР В УМОВАХ ДОШКІЛЬНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ НОВОГО ТИПУ: СТВОРЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ.....	272
Брежнєва О.Г. ОПИС ПРОГРАМИ ДОСЛІДЖЕННЯ З РОЗВИТКУ ЗДАТНОСТІ ДО КРИТИЧНОГО ОСМИСЛЕННЯ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ У СТУДЕНТІВ ДОШКІЛЬНОГО ФАХУ.....	275
Демидова Ю.О. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ОЗДОРОВЧОЇ РОБОТИ В ДОШКІЛЬНОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ.....	277
Косенко Ю.М., Камішанська В.І. ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ ВИХОВАТЕЛІВ ДО ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ З ДІТЬМИ.....	279
Косенко Ю.М., Князько А.С. ПРОФЕСІЙНО-ЕТИЧНА КУЛЬТУРА ВИХОВАТЕЛЯ ДОШКІЛЬНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ: ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ.....	283
Мойсеєнко Р.М. МУЗИЧНІ КОМПЕТЕНЦІЇ ЯК СКЛАДОВІ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ.....	287
Мякенька О.П. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК БЕЗПЕЧНОЇ ПОВЕДІНКИ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ.....	289
Яйленко В.Ф. СЛОВЕСНА ТВОРЧІСТЬ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	291

СЕКЦІЯ

ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ СУЧАСНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

Варава Л.А., Тищенко Л.В. ОСОБЛИВОСТІ СУБ'ЄКТИВНОГО ПЕРЕЖИВАННЯ ЖІНКОЮ ВЛАСНОГО ЖИТТЯ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ АВТОРСЬКОГО МЕТОДУ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ.....	294
Вертель О.В. МОТИВАЦІЯ РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ СТУДЕНТІВ.....	296
Генералова О.М. ІНКЛЮЗИВНА РОБОТА З ОСОБАМИ ПОХИЛОГО ТА СТАРЕЧОГО ВІКУ В МІСТІ МАРІУПОЛІ.....	298
Кулікова А.О. СОЦІАЛЬНІ ГРУПИ, ЯКІ ПЕРЕБУВАЮТЬ У СКЛАДНИХ ЖИТТЄВИХ ОБСТАВИНАХ.....	301
Лисецька О.Я. ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ У СФЕРІ ЛЮДСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	303
Павленко Є.А. ФІЗИЧНА РЕКРЕАЦІЯ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ.....	305
Попович О.В. ПСИХОАНАЛІЗ МЕЛАНІ КЛЯЙН: ЗАЗДРІСТЬ У ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НЕМОВЛЯТИ.....	306
Проценко О.Б. ДОСЯГНЕННЯ АКМЕ ЯК ПРІОРИТЕТ НЕПЕРЕРВНОГО ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ВИКЛАДАЧА ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	309
Стуліка О.Б. ПРОФЕСІЙНА ПЕДАГОГІЧНА РЕФЛЕКСІЯ В ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧА.....	310
Фролова О.А. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ФІЗИЧЕСЬКОГО ВОСПИТАННЯ.....	312

СЕКЦІЯ

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СУЧАСНОЇ ІТАЛІЙСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ, ПЕРЕКЛАДУ ТА ЛІНГВОДИДАКТИКИ

Грачова А.В. ІТАЛІЙСЬКА ЧАСТИНОМОВНА СИСТЕМА В ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ДЖ. САЛВІ.....	315
Кумуржи Е.С. STUDIARE ITALIANO... PERCHÉ?	317